

UIT DE TIJDSCHRIFTEN

WETENSCHAPPELIJKE MEDEDELINGEN K.N.N.V.

No. 29, november 1959

De Nederlandse Eemlagen I door G. Spaink.

Ieder die de Wetenschappelijke Mededelingen van de K.N.N.V., of zoals beter bekend "De Natuurhistorische" kent, weet hoe waardevol deze werkjes zijn. Op geologisch gebied is onlangs verschenen:

DE NEDERLANDSE EEMLAGEN. Schrijver van dit 44 pagina's tellende werkje is aan velen van ons goed bekend als specialist voor de Eemienfauna. Het is schrijver gelukt een bijzonder overzichtelijk geheel te maken van deze materie.

De inleiding geeft een duidelijk overzicht van het geologisch en klimatologisch gebeuren van de najstijd, daarna wordt bijzondere aandacht besteed aan de Eemfauna, verduidelijkt door overzichtelijke tabellen.

Het voorkomen van het Eemien in Nederland en aangrenzend buitenland en een Engelse samenvatting besluiten dit werkje.

Wij kunnen onze leden slechts één raad geven: schaf dit nummer zo spoedig mogelijk aan! U zult er veel nut van hebben.

Prijs f 2,50 - Leden K.N.N.V. en K.N.G.M.G. f 2,05.

TWENTE - NATUURHISTORISCH

Uitgegeven door:

Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging
Natuurhistorisch Museum "Natura Docet" Denekamp
Natuurhistorisch Museum "Van Sambeek Stichting". Enschede
Rijksmuseum Twenthe - Enschede

No. 1

Mei 1959

"Dit boekje is het eerste van een serie, handelend over de landschappen, de geologie, de planten en dieren van Twente."

"Het ligt in de bedoeling elk jaar één of twee boekjes te laten verschijnen."

Zo staat het vrijwel woordelijk in het voorwoord van het boekje.

Ons inziens hebben de samenwerkende verenigingen hier een bijzonder gelukkige greep gedaan.

Ver doorgevoerde specialistische artikelen hebben voor de enkeling hun grote waarde, de brede lagen van de Nederlandse natuurliefhebbers bereikt men daarmee niet. Deze goedkope maar zeer degelijke boekjes dragen de kennis beter uit dank zij hun gevarieerde inhoud.

Het boekje begint met een landschapsbeschrijving door wijlen W.H. Dingeldein. Een meesterlijke beschrijving van deze echte natuurliefhebber die wij zo zeer missen.

RODING geeft een geologisch overzicht van de bodem sedert de oudste tijden. De verschillende formaties worden behandeld, met hun bodemschatten en met de vele fossielen welke ze bevatten. Verschillende ontsluitingen en vindplaatsen worden genoemd.

8 Pagina's vol met wetenswaardigheden verduidelijkt met afbeeldingen en profielen. Duidelijk en beknopt.

Door VAN DER MAAS worden de kristallijne zwerfstenen besproken, welke in Twente (nog) te vinden zijn, hoewel in de loop der tijden reeds veel verdwenen is. Schrijver vertelt ons wat er in

Twente gedeponoord is door ijs en water. Een waardevolle aanwijzing voor de verzamelaars.

KRUL beschrijft wat Twente te bieden heeft aan zwerfsteenfossielen; dit onderwerp is bij hem in goede handen. Schrijver geeft een mooi overzicht met duidelijke afbeeldingen, waarbij ook de sponzen behoorlijk aan hun trekken komen.

HYSZELER vertelt ons wat er in Twente gebeurd is nadat het ijs zich had teruggetrokken, hoe tenslotte de mens verschijnt en de sporen welke hij heeft nagelaten in de vorm van de tienduizenden bewerkte vuurstenen van Usselo.

Schrijver brengt ons in dit artikel de na-ijstijd dichterbij. De door de geoloog meestal verwaarloosde tijd wordt hier nog eens goed onder onze aandacht gebracht.

SCHLEICHER geeft een Duitse vertaling van het Twentse Landschap en "Die Geologie der Twente in Stichworte". Duidelijk en beknopt als geheel een zeer prettige aanvulling van dit werkje, dat ongetwijfeld ook vele Duitse bezoekers aan de Twentse musea zullen weten te waarderen.

Wij raden ieder, die belang stelt in Twente, zich zo spoedig mogelijk, voor het te laat is, dit boekje aan te schaffen.

Te verkrijgen in de 3 Twentse musea à f 2,05, verder bij het Bureau der K.N.N.V. te Hoogwoud N.H. Giro 13028.

R.

UIT MEDEDELINGEN VAN HET FRIES NATUURHISTORISCH MUSEUM LEEUWARDEN
No. 10 Juli 1959

De Meteoriet van Linde

De heer L.B. Bos bespreekt in zijn "Geologie voor natuurvrienden" (2de druk, blz. 92) de z.g. "Meteoriet van Linde". De helft van deze steen bevindt zich in ons museum.

Prof. Dr. Ir. F.J. Faber te Delft, die een studie maakt van meteorieten, heeft ons de steen ter bestudering gevraagd. Naar aanleiding van dit onderzoek schrijft Prof. Faber ons o.m. "Ik schreef u reeds in mijn brief van 11 december j.l., dat mijn indruk was, dat wij niet met een meteoriet te maken hebben. Om de ware aard vast te stellen is 't stuk ertsmicroscopisch onderzocht door middel van een polijstvlak dat met opvallend licht werd bestudeerd. Tevens is een dunne doorsnede gemaakt, die met doorvallend licht werd bekeken en tenslotte heeft nog een chemisch onderzoek plaats gevonden.

1. Ertsmicroscopisch bleek dat de structuur die van een slak is; gecorrodeerde zeshoekige magnetietkristallen en kleine metaalbolletjes (waarschijnlijk ijzer) bevinden zich in een grondmassa van doorschijnende mineralen.

2. Petrografisch (met doorvallend licht) bleek het grofstralig agregaat een mineraal te zijn dat niet in de natuur voorkomt, het behoort tot de olivijngroep en is verwant aan hortolomiet.

3. Chemisch werd aangetoond dat de metaalbolletjes ijzer zijn, nikkel is niet aanwezig. De conclusie moet dus zijn, dat wij te doen hebben met een ijzerslak."

Wij hebben een afschrift van de brief van Prof. Faber aan de heer L.B. Bos gezonden en hem gevraagd ons te berichten wie de eerste determinatie heeft verricht. De heer Bos antwoordde ons: "Volgens het onderzoek te Delft zou de z.g. Meteoriet van Linde een ijzerslak zijn. Dat is dan wel een grote teleurstelling. Ik kan me echter niet begrijpen, hoe één zo'n slak in de heide van Linde verdwaald kan zijn en dan op behoorlijke diepte. De vorm lijkt m.i. in het geheel niet op een slak. Daar collega W. de Vries, van wie ik het exemplaar kreeg in de oorlogsjaren is overleden, kan ik u, zeer tot mijn spijt, onmogelijk zeggen, wie de eerste determinatie heeft verricht."

Wij zijn dus een illusie armer geworden, doordat we geen meteoriet bezitten.